

El dia que vam fer el cim

“**A**l cim del món es troba una altra vida.” Aquestes foren algunes de les primeres paraules que, en català, van ressonar dalt del cim de l’Everest, la muntanya més alta del món, poc després de les quatre de la tarda, hora tibetana, d’un 28 d’agost d’ara fa 25 anys. Es tracta de l’inici d’un poema titulat “Oda sextina a uns catalans intrèpids, perquè la diguin al cim de l’Everest”, escrit pel poeta Joan Brossa. Qui va fer la lectura del poema fou Òscar Cadiach, un dels membres de l’expedició que, juntament amb Carles Vallès i el malaurat Antoni Sors, va aconseguir arribar al capdamunt dels 8.848 metres que fa aquesta muntanya. “La intenció no era llegir-lo, sinó deixar-lo a dalt

El 28 d’agost del 1985, ara fa 25 anys, la bandera catalana onejava per primera vegada dalt de la muntanya més alta del món, l’Everest. Els alpinistes Conrad Blanch, cap de l’expedició, Òscar Cadiach, el primer d’assolir el cim, i Nil Bohigas ho recorden.

perquè se l’endugués el vent. Però com que vam arribar al cim una mica separats, el vaig llegir mentre esperava. Ho vaig fer amb molta mala traça, perquè sense oxigen artificial costava molt”, recorda Cadiach.

Minuts abans de llegir el poema, Ca-

diach havia pronunciat una frase que ha fet història: “Catalunya ha assolit el sostre del món.” A través de la ràdio portàtil va comunicar l’arribada al cim de l’Everest als membres de l’expedició que hi havia al camp base. Aquests, al seu torn, van afegir-se a la celebra-

L’expedició catalana a l’Everest fotografiada, amb els seus familiars, poc abans de partir de l’aeroport de Barcelona, l’any 1985.

COL·LECCIÓ OSCAR CADIACH

L'alpinista Òscar Cadiach, el primer català de conquerir l'Everest, fa onejar la senyera i els emblemes de Caixa Barcelona i dels Jocs

CONRAD BLANCH

ció fent sonar “Els Segadors” a través de l'emissora, de manera que l'himne es va poder sentir enmig de les muntanyes de la serralada de l'Himàlaia. A continuació, a través d'un telegrama, l'expedició feia partícip d'aquell èxit tot el país: “Amb l'emoció desbordada us comuniquem que Catalunya ha assolit avui el sostre del món”, començava el telegrama, que acabava amb una dedicatòria a tots els catalans, als patrocinadors, a la família, als amics i amb un eloqüent “Visca Catalunya! Visca el muntanyisme català! Amunt, amunt, amunt!”.

EL TEMPS

Olimpics del 1992 dalt del cim, el 28 d'agost del 1985. Vista de l'Everest des del pla del monestir budista de Rongbuk, al Tibet, en una imatge presa per l'expedició catalana al sostre del món el 1985. Vista panoràmica de la serralada de l'Himàlaia, de la qual sobresurt l'Everest, la muntanya més alta del món, de 8.848 metres d'alçada.

Això no obstant, la fita assolida per l'expedició Caixa de Barcelona a l'Everest no fou fàcil, com ho mostra el fet que ja s'havia provat dues vegades abans. A parer de Conrad Blanch, que fou el cap de les expedicions del 1983 i del 1985, l'èxit d'aquesta darrera s'explica, principalment, per

unes condicions meteorològiques més favorables. “Les altres dues expedicions no anaven pas més mal preparades, però passa que aconseguir una cosa com aquesta depèn de condicions molt concretes. El factor sort sempre hi és, tot i que allà dalt ningú no et regala res. Al final, tot depèn d'aquella

finestra de 24 hores de bon temps que permet de rematar la feina”, explica Blanch. A més, aquest alpinista recorda les complicacions d'organitzar una expedició a l'Himàlaia en aquells anys. “Les gestions per a obtenir el permís de l'expedició del 1983 van començar quatre anys abans i fins i tot vam haver d'anar a Pequín per signar un protocol. Després, un mes abans, hi va haver unes inundacions i vam ser a punt d'haver de suspendre-ho tot. Vam haver de tornar a anar a la Xina per solucionar-ho.”

Al seu torn, Òscar Cadiach, que ja

Òscar Cadiach: “Fou una fita important perquè, per a Catalunya, l'Everest és un símbol amb el qual et pots identificar”

“Oda sextina a uns catalans intrèpids”

L'any 1985 el poeta Joan Brossa va escriure un poema perquè els membres de l'expedició a l'Everest el recitessin al cim de la muntanya més alta del món. Un cop assolida aquesta gesta, el diari esportiu barceloní *El Mundo Deportivo* va publicar el poema a pàgina sencera, juntament amb les fotografies dels catorze membres d'aquella aventura. De dalt a baix i d'esquerra a dreta, hi ha Jordi Canals, Lluís Gòmez, Xavier Pérez, Jordi Magrià, Antoni Ricard, Carles Vallès, Antoni Sors, Nil Bohigas, Miquel Sánchez, Enric Lucas, Òscar Cadiach, Conrad Blanch, Jordi Camprubí i Joan Massons. A més, com és habitual, l'expedició comptava amb l'ajut de nombrosos xerpes, nom amb què són coneguts en l'alpinisme els guies i portadors locals. Entre els xerpes que van participar a l'expedició catalana del 1985, cal destacar els tres nepalesos que també van assolir el cim: Narayan Shrestha, Tsambu Tamang i Ang Karma.

La sonyera, o l'Everest

“HEM FET EL CIM!!!”

ODA SEXTINA A UNS CATALANS INTREPIDS, PERQUE LA DIGUIN AL CIM DE L'EVEREST

-Al cim del món es troba una altra vida;
tenim els astres a les nostres plantes;
de la tempesta al sol hi ha quatre passos;
banya l'anell la pedra de la força;
la plaça de la neu aplega rastres,
i el mapa es troba al mig d'un altre centre.
Tot el paisatge troba un altre centre.
Les punxes s'omplen d'ocó, i la vida
dóna la seva altura a tot de rastres.
Des d'aquí els astres esdevenen plantes.
No anomenem cap muntanya per força.
De l'aire estant el vol estria els passos—
Sento, de nit, un remoreig de passos.
El poeta us segueix el pas; son centre
de cercle a dins, raó que no vol força.
Llamps a l'esquema plana de la vida
través les abraçades de les plantes;
però les crestes fan seguir-oc els rastres.
La muntanya de l'Home ha entrat en rastres
que van d'un segle a l'altre, i en tals passos.

es lliga a la claror amb punxes i plantes.
Alem una bandera en aquest centre;
té boca i llengua; el dia tot de vida
que enlloc no intenta de lluir amb més força.
Tota la vastitud d'aquesta força
baixa pels mols i deixa anells i rastres,
i s'omple la buidat d'intensa vida.
Tampoc no et sento llunyà de fet i passo
si veus difícil d'afanyar-te al centre
que marca el vell camí d'home o plantes.
Tó el pensament aquí les seves plantes.
S'obre el paisatge estant i pla de força,
quan les rodes del món troben el centre.
Comi que uns catalans han deixat rastres
i han obert la muralla amb els seus passos
pel fil d'aranya on no hi havia vida.
Troben la vida al límit de les plantes
si els nostres passos consisten la força
dels justos vestits amb la ment al centre.

JOAN BROSSA

EL MUNDO DEPORTIVO

Los héroes del Everest de arriba abajo y de izquierda a derecha: Jordi Canals, Lluís Gòmez, Xavier Pérez, Jordi Magrià, Antoni Ricard, Carles Vallès, Antoni Sors, Nil Bohigas, Miquel Sánchez, Enric Lucas, Òscar Cadiach, Conrad Blanch, Jordi Camprubí i Joan Massons.

acumula sis expedicions a l'Everest, afegeix que l'experiència fou un factor determinant: “L'expedició dirigida per Conrad Blanch el 1985 va reunir tot un seguit d'alpinistes que ja havien anat a l'Everest el 1982 i el 1983 i que tenien experiència en alçada. També hi va influir la tenacitat i la persistència”, diu aquest alpinista, tot recordant els darrers moments d'aquella gesta: “Quan quedaven uns 150 metres per al cim vaig calcular que trigariem unes dues hores a arribar-hi, però amb la neu que hi havia es van convertir en sis. Fer una passa significava aturar-se i haver de respirar deu vegades. Va ser molt dur, però estava convençut que si el temps es mantenia hi arribaríem. Van ser uns moments extraordinaris. Vam estar una hora dalt del cim, tot i que es començava a tapar i estàvem a més de vint graus sota zero”, recorda Cadiach.

L'alpinista Òscar Cadiach en el moment de superar una complicada paret de gel, camí del cim de l'Everest, l'agost del 1985.

Un gran pas per a l'alpinisme. L'èxit de l'expedició a l'Everest de l'any 1985 va significar un gran pas per al muntanyisme català. Fins i tot, els protagonistes es van sorprendre de la repercussió i de la rebuda que van tenir en tornar a Catalunya. “Ens va sorprendre a tots. Cal tenir en compte que en aquells anys la comunicació no era àgil i fluida com pot ser-ho ara. Per enviar informació des del camp base es feia a través d'un sistema complex de tèlex i ràdio. Nosaltres no sabíem si les notícies havien arribat a Catalunya. La repercussió fou molt gran, no tan sols dins l'àmbit del món de l'alpinisme i l'especialitzat, sinó també entre el públic en general”, opina Nil Bohigas, un dels membres d'aquella expedició. Malgrat que aquest alpinista no va assolir el cim de l'Everest el 1985, va tenir l'oportunitat de fer-ho al cap de tres anys en el marc d'una altra expedició.

Ara, 25 anys després de la primera ascensió a l'Everest, Bohigas veu el muntanyisme d'aquest país amb molta energia. “L'alpinisme català continua essent equiparable als millors del món, tot i que l'himalaisme en general, internacionalment, es troba estancat, a causa de la manca de projectes i d'innovació”, assenyala Bohigas. Per a Conrad Blanch, això no obstant, l'alpinisme ha canviat: “Avui dia, el plantejament i la mentalitat són diferents. El material ha millorat, però també hi ha més dificultats per a finançar les expedicions. Una cosa que ha canviat és que ara s'hi pot anar pagant. És una opció, sempre que no augmenti el risc ni s'oblidi l'ètica”, opina Blanch.

Sigui com vulgui, segons el cap de l'expedició del 1985, amb aquell èxit es va assolir un objectiu pendent. “Era la tercera vegada que ho intentàvem i, des del punt de vista esportiu, fou important perquè a Catalunya hi ha una gran tradició de muntanyisme. A més, també va ser important perquè, per a un país com aquest, l'Everest és un símbol amb el qual et pots identificar. És una fita emblemàtica perquè aconseguir-la és sinònim de treball en equip, d'esforç de superació. Per això, el fet de fer el cim el vam sentir d'una manera especial, amb un component de sentiment català”, diu Blanch.

Xevi Camprubí